

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

PAKKO VÄHENEE – KATSAUS TILASTOIHIN

Yhteisvoimin pakkoa vähentämään
Koulutuspäivä ja verkostotapaaminen
Biomedicum 7.11.2014

- Muutoksen tarve
- Suomi ja muut maat
- Viime vuosien kehitys

Muutoksen tarve?

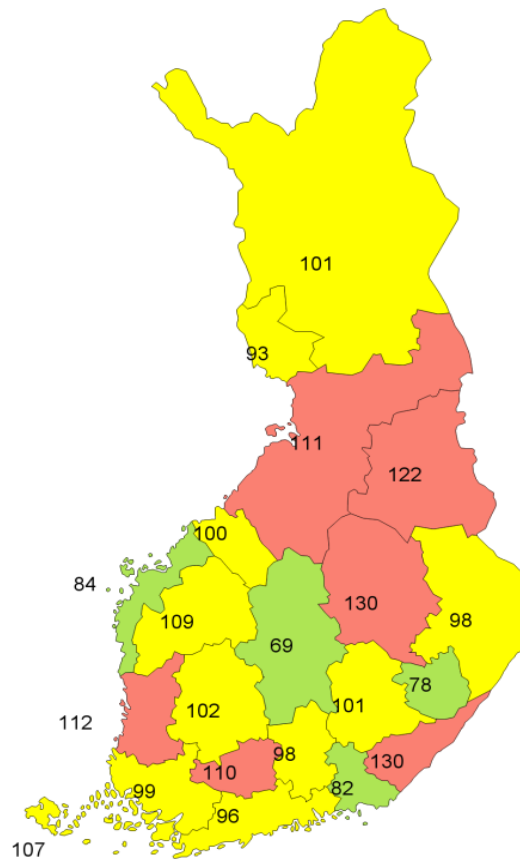
Muistiin:

Vuodessa hoidetaan psykiatrisissa sairaaloissa

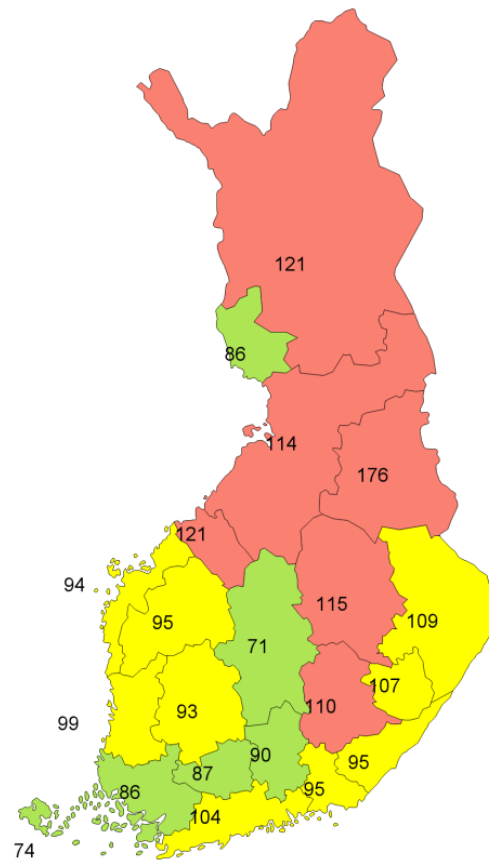
- Alle 30 000 potilasta
- joista alle 10 000 tahdostaan riippumatta
- joista hoidon jatkamispäätös noin 1 000 potilaalle
- Alle 3 000 pakkotoimien kohteena
- Psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidossa noin 160 000 potilasta

Psykiatrisen erikoissairaanhoidon laitoshoidon hoitajakset ja hoitajaksojen potilaat sairaanhoitopiireittäin vuonna 2011, epäsuora ikä- ja sukupuolivakiointi, koko maa=100

Jaksojen potilaat

Hoitopäivät

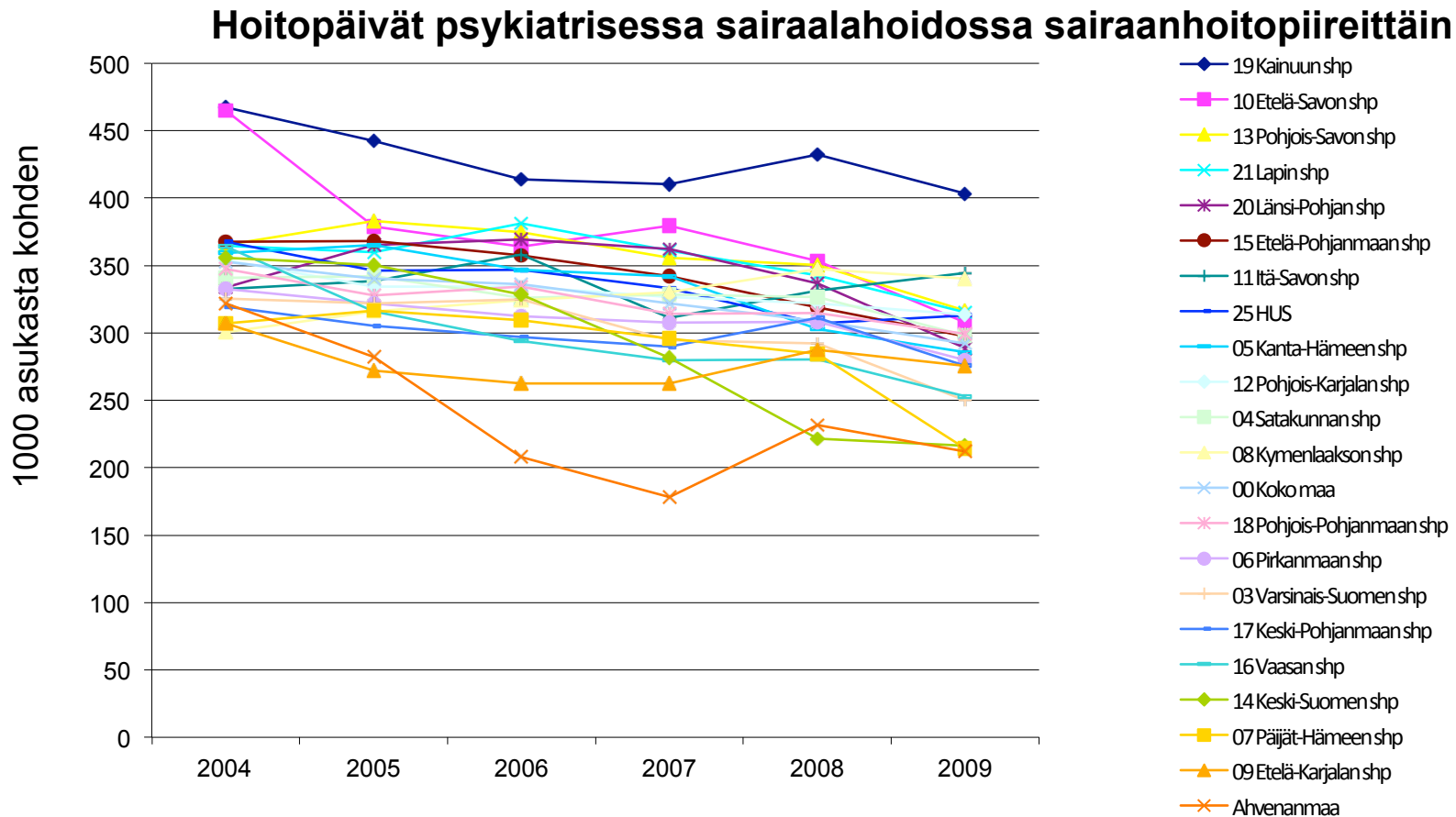
PAKON KÄYTTÖ SUOMESSA JA MUISSA MAISSA

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

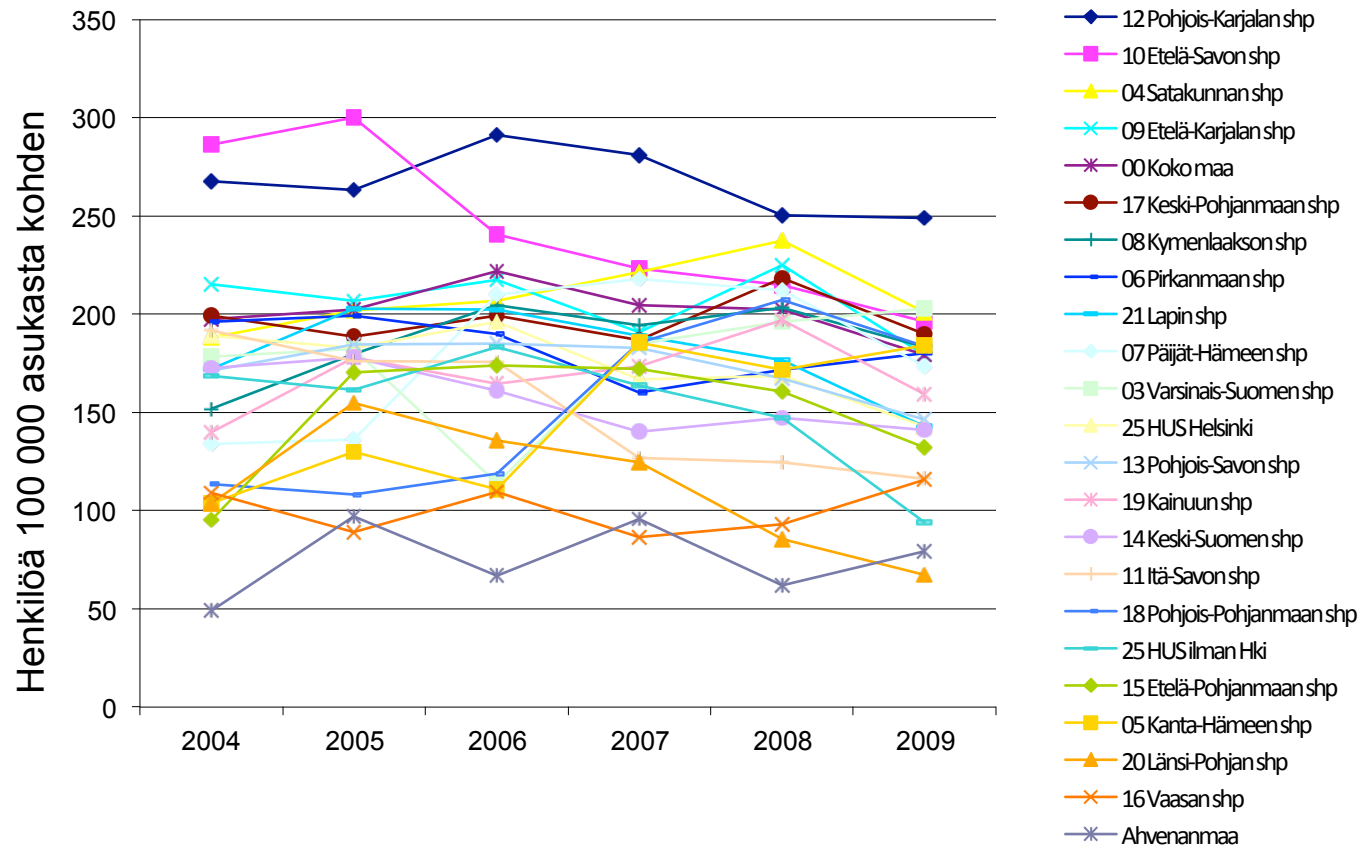
Hoitopäivät psykiatrisessa sairaalahoidossa sairaanhoitopiireittäin

Lähde: Timo Tuori THL:n Raportissa 6/2011 Kansallinen mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2009-2015, Toimeenpanosta käytäntöön 2010

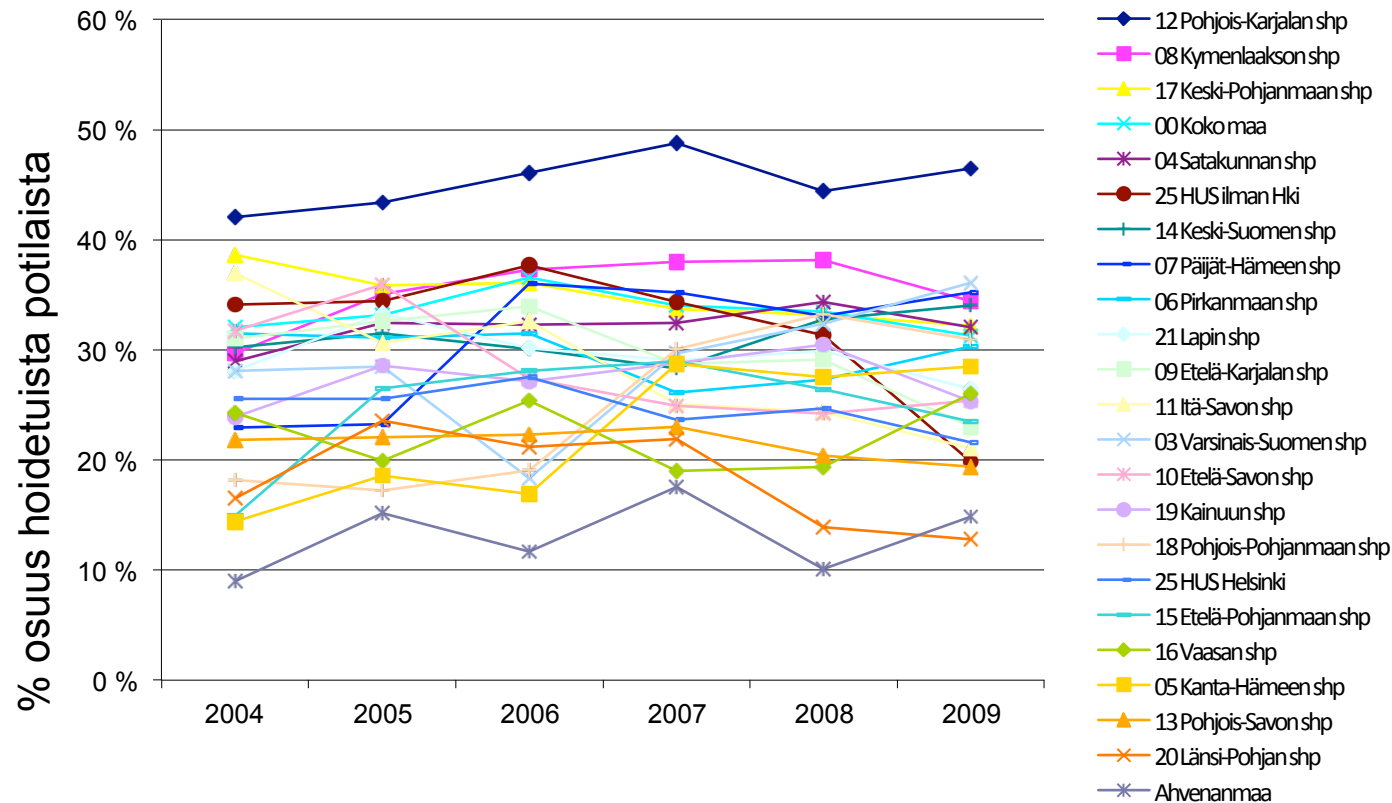
Tahdosta riippumaton psykiatrinen sairaalahoito väestöön suhteutettuna sairaanhoitopiireittäin

Lähde: THL/Timo Tuori 2009

Tahdosta riippumaton psykiatrinen sairaalahoito potilaisiin suhteutettuna sairaanhoitopiireittäin %

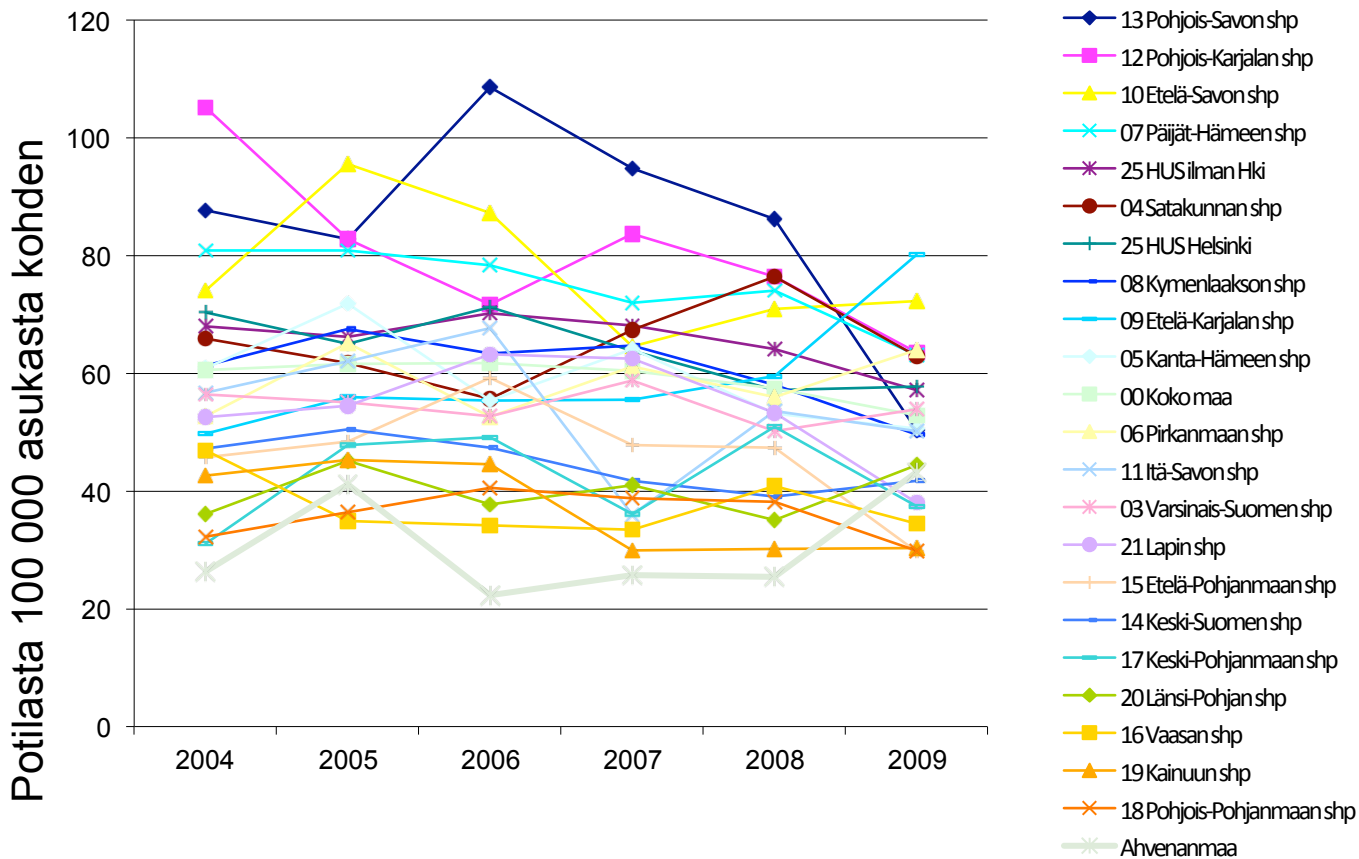

Lähde: THL/Timo Tuori 2009

Hoidon pakkotoimien käyttö vaihtelee eri puolilla Suomea

Pakkotoimien kohteeksi joutuneet psykiatrisessa sairaalahoidossa väestöön suhteutettuna sairaanhoitopiireittäin

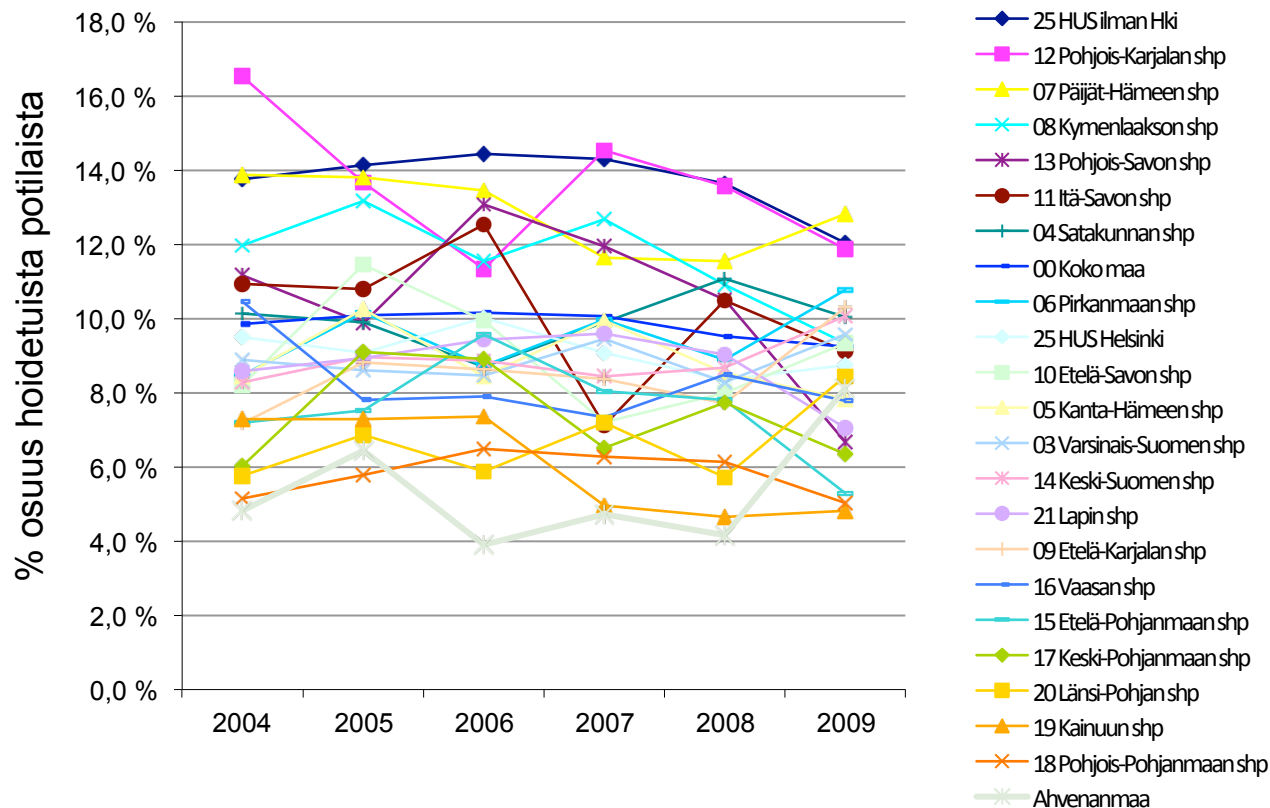

Lähde: THL/Timo Tuori 2009

Hoidon pakkotoimien käyttö vaihtelee eri puolilla Suomea %

Pakkotoimien kohteeksi joutuneet psykiatrisessa sairaalahoidossa hoidettuihin potilaisiin suhteutettuna sairaanhoitopiireittäin

Lähde: THL/Timo Tuori 2009

Epidemiology of involuntary placement of mentally ill people across the European Union. Salize, H.J, Dressing, H. British J Psychiatry 184, 163-168, 2004

Country	Year	N	% of all in-patient episodes	Per 100 000 population
Austria	1999	14 122	18	175
Belgium	1998	4 799	5,8	47
Denmark	2000	1 792	4,6	34
Finland	2000	11 270	21,6	218
France	1999	61 063	12,5	11
Germany	2000	163 551	17,7	175
Greece		Not available		
Ireland	1999	2 729	10,9	74
Italy	2000	Not available	12,1	
Luxembourg	1999	396		93
The Netherlands	2000	7 000	12,3	44
Portugal		618	3,2	6
Spain	1998	Not available		
Sweden	1998	10 104	30	114
United Kingdom	1998*/1999 *sis kaapatut	46 300/23 822	13,5	93/48

Epidemiology of involuntary placement of mentally ill people across the European Union. Salize, H.J, Dressing, H. British J Psychiatry 184, 163-168, 2004

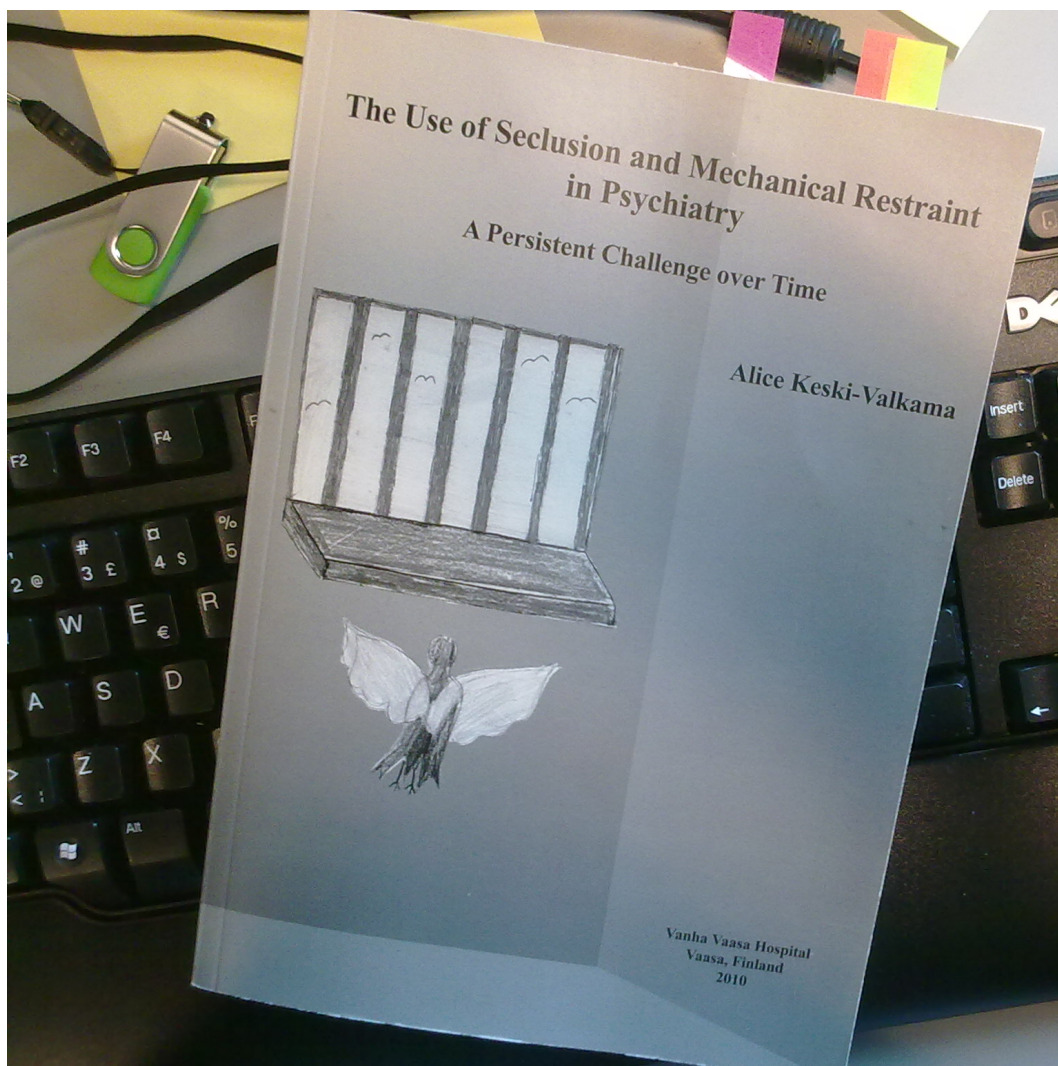
Country	Essential legal criteria for detention	Deciding authority	% of all in-Pat episodes
Austria	Danger	Non-medical	18
Belgium	Danger	Non-medical	5,8
Denmark	Danger or need for treatment	Medical	4,6
Finland	Danger or need for treatment	Medical	21,6
France	Danger	Non-medical	12,5
Germany	Danger	Non-medical	17,7
Greece	Danger or need for treatment	Non-medical	
Ireland	Danger or need for treatment	Medical	10,9
Italy	Need for treatment	Non-medical	12,1
Luxembourg	Danger	Medical	
The Netherlands	Danger	Non-medical	12,3
Portugal	Danger or need for treatment	Non-medical	3,2
Spain	Need for treatment	Non-medical	
Sweden	Need for treatment	Medical	30
United Kingdom	Danger or need for treatment	Non-medical or medical	13,5

Suomi keskitasoa pakon käytössä?

Alice Keski-Valkama, 2010:

"Finland seems to lie in the average range on the preliminary international statistics in the implementation of seclusion and mechanical restraint estimated by the number of admissions exposed to coercive measures, and the mean duration of measures as well as the number of measures per 100000 inhabitants"

Muutoksen tarve?

Erittäin suuret erot eri alueiden välillä!

Paljon resursseja sitoutuu laitoksiin

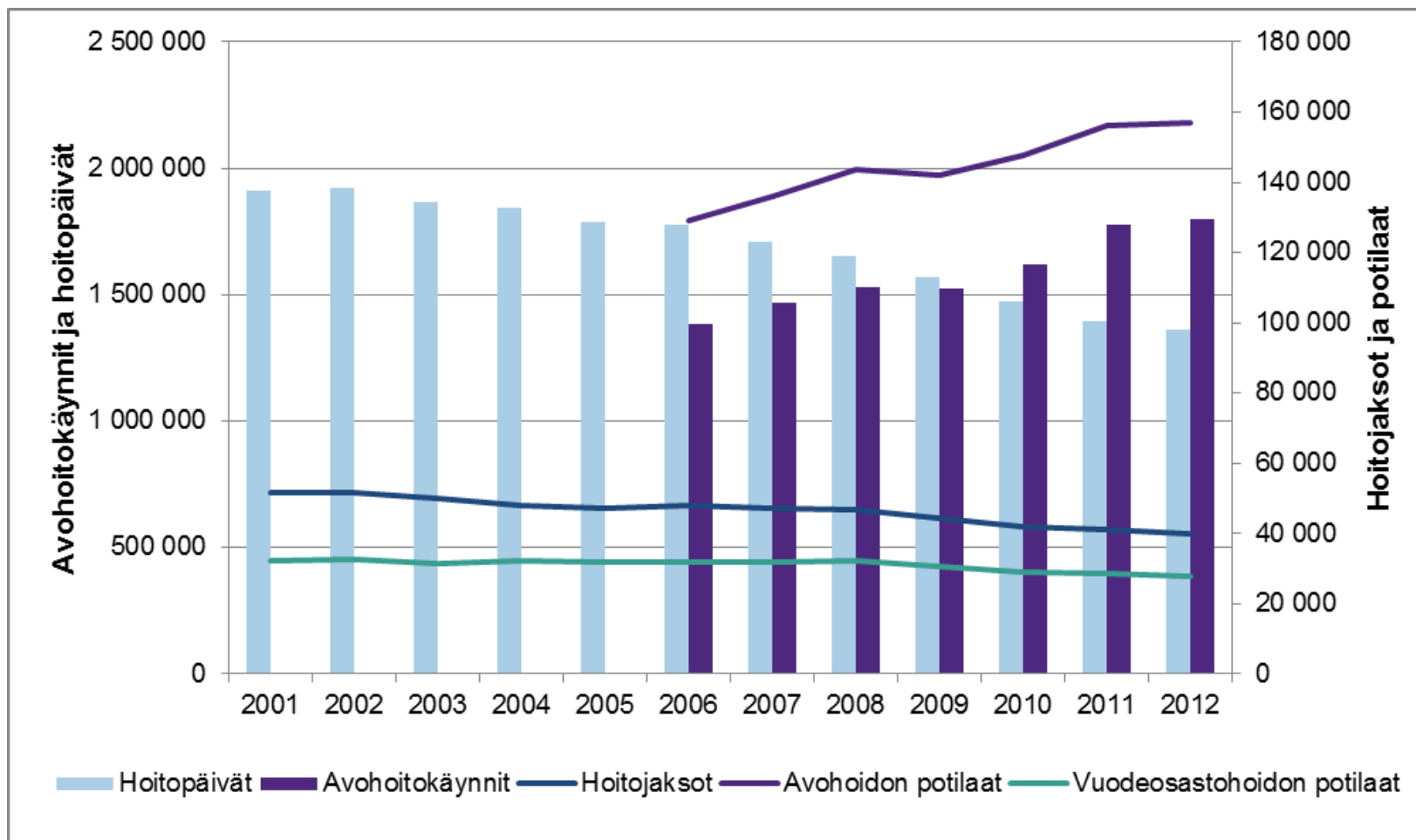
Viime vuosien kehitys

- Hoitojaksot, hoitopäivät, pakon käyttö, avohoidon kehitys
- Pakon vähentämisen huippuyksiköt

Psykiatrian erikoisalojen hoitojaksot, hoitopäivät, vuodeosastohoidon potilaat sekä avohoitokäynnit ja avohoidon potilaat vuosina 2001–2012* - kehitys tavoitteiden mukaista

*Erikoissairaanhoidon avohoidon tietoja on kerätty vuodesta 1998 alkaen, mutta vertailukelpoisia luvut ovat vuodesta 2006 alkaen.

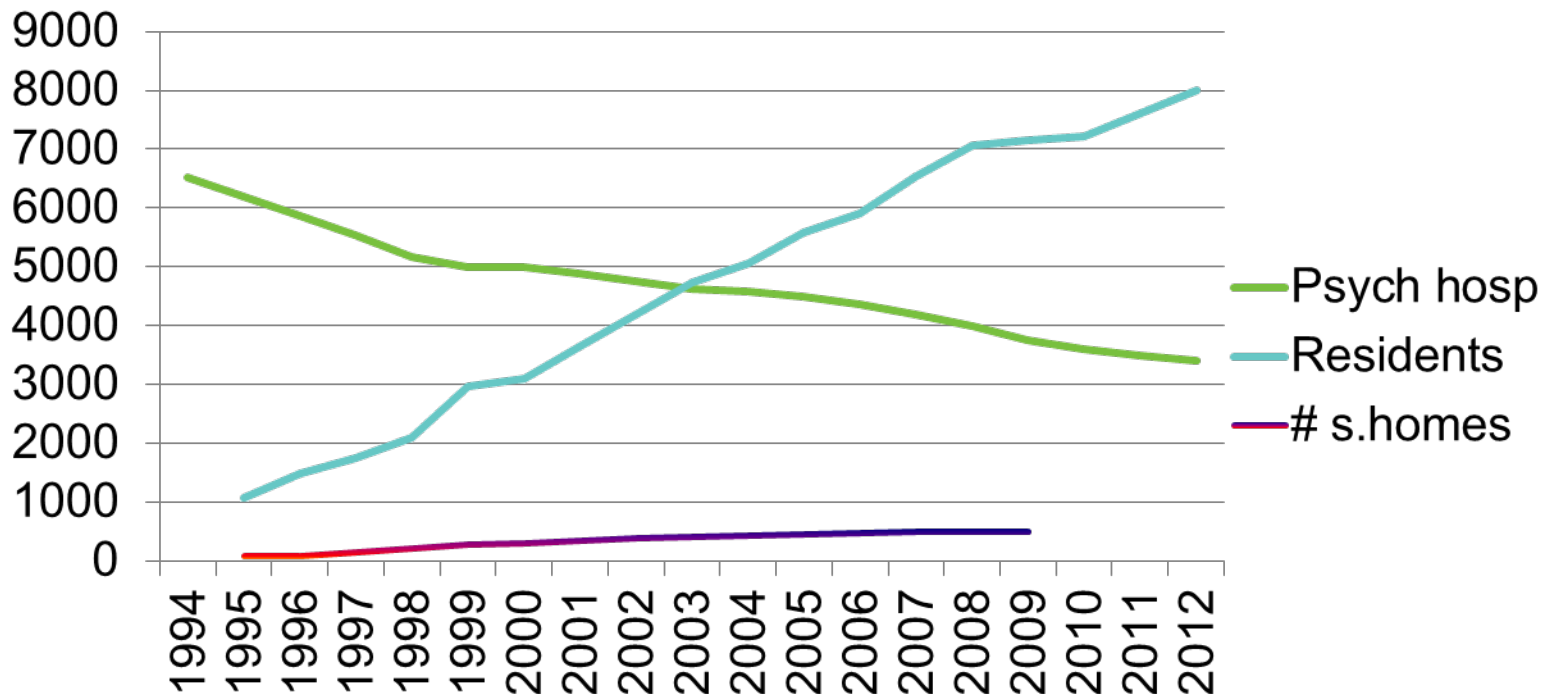

Vuodeosastohoidon potilaat 1 000 asukasta kohti sairaanhoitopiireittäin 2002–2012, indeksi 2002 = 100

	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Vaasan shp	100	105	102	111	102	105
Ahvenanmaa	100	85	89	97	83	103
Etelä-Karjalan shp	100	103	95	112	108	102
Keski-Pohjanmaan shp	100	102	108	122	112	100
Kainuun shp	100	97	98	103	105	97
Pohj-Pohjanmaan shp	100	97	98	100	88	95
Pirkanmaan shp	100	100	98	105	92	92
Satakunnan shp	100	110	107	117	103	90
Etelä-Pohjanmaan shp	100	102	98	98	89	87
Pohjois-Savon shp	100	103	108	105	91	87
HUS	100	95	95	94	92	84
Koko maa	100	98	98	98	89	84
Varsinais-Suomen shp	100	103	103	100	89	82
Länsi-Pohjan shp	100	103	105	100	75	81
Lapin shp	100	102	110	97	92	81
Pohjois-Karjalan shp	100	111	109	96	86	81
Kanta-Hämeen shp	100	103	94	92	89	79
Itä-Savon shp	100	106	106	93	85	78
Kymenlaakson shp	100	84	89	85	79	74
Päijät-Hämeen shp	100	88	88	97	75	72
Keski-Suomen shp	100	102	95	81	68	67
Etelä-Savon shp	100	102	99	104	73	61

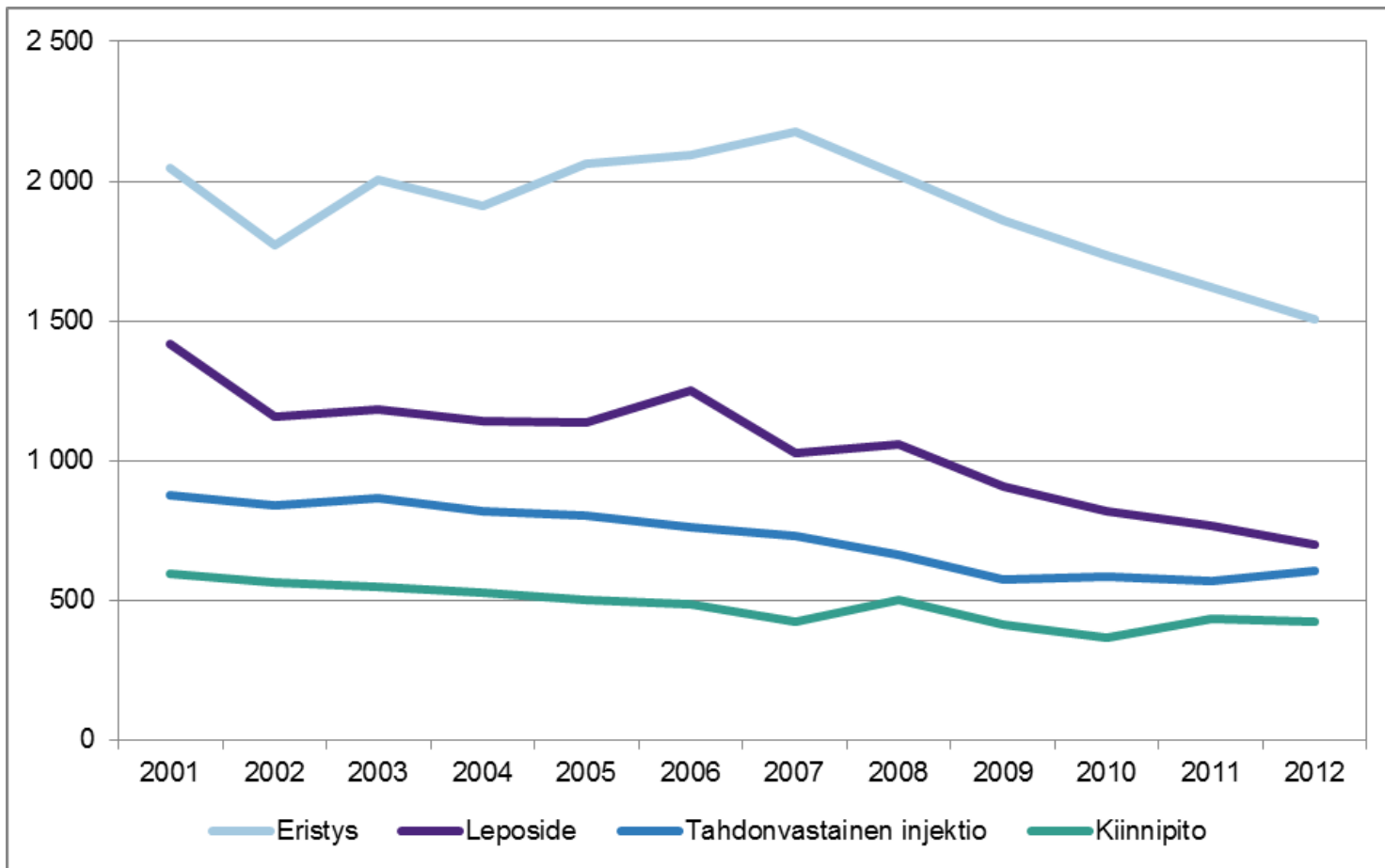
Psychiatric hospital patients¹⁾, residents in psychiatric service homes²⁾ and the number of service homes³⁾

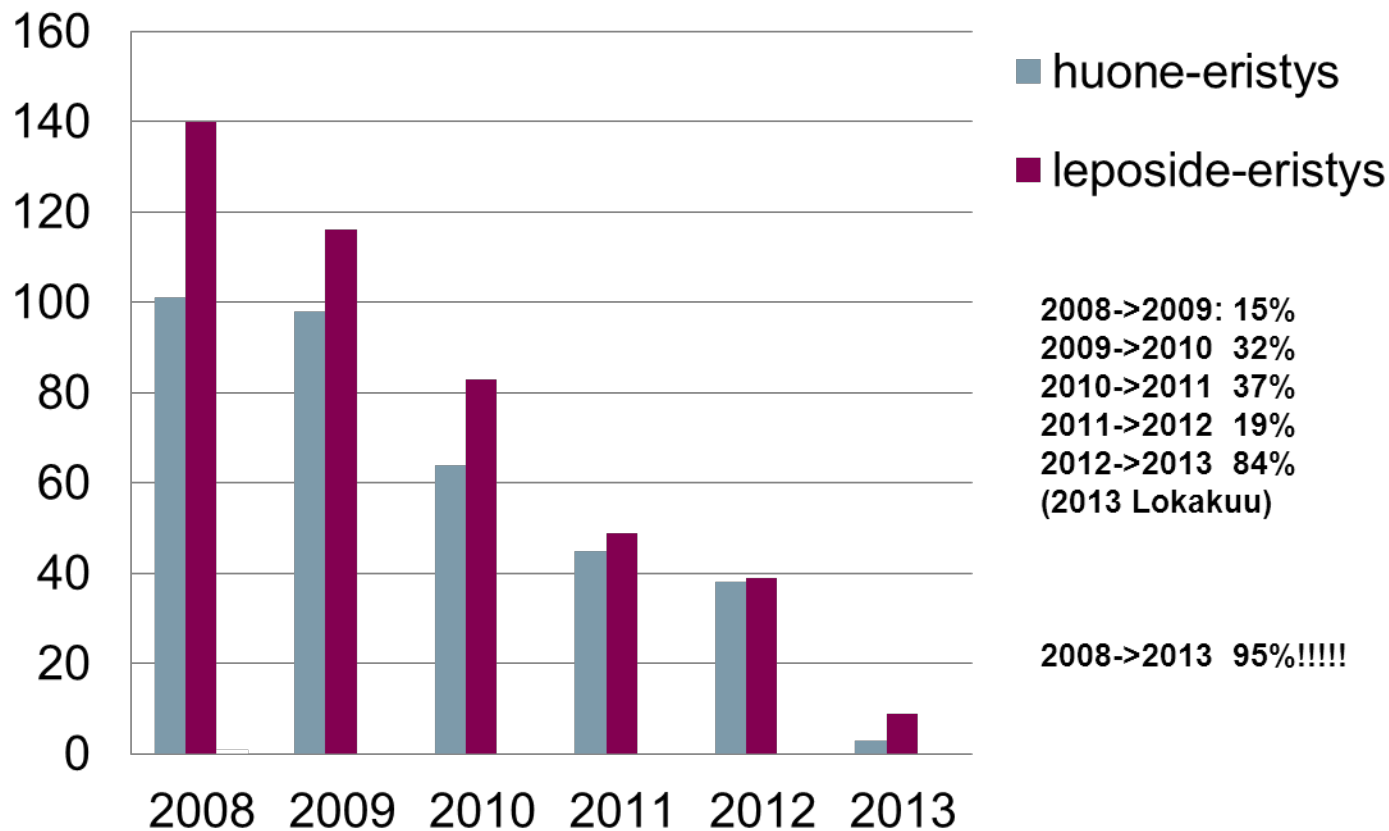
1) Patient count 31.12., 2) resident count 31.12, 3) Service (resident) home units, codes 82 & 85 (not round-a-clock; round-a-clock personnel)

Pakkotoimien kohteena olleet potilaat 2001–2012

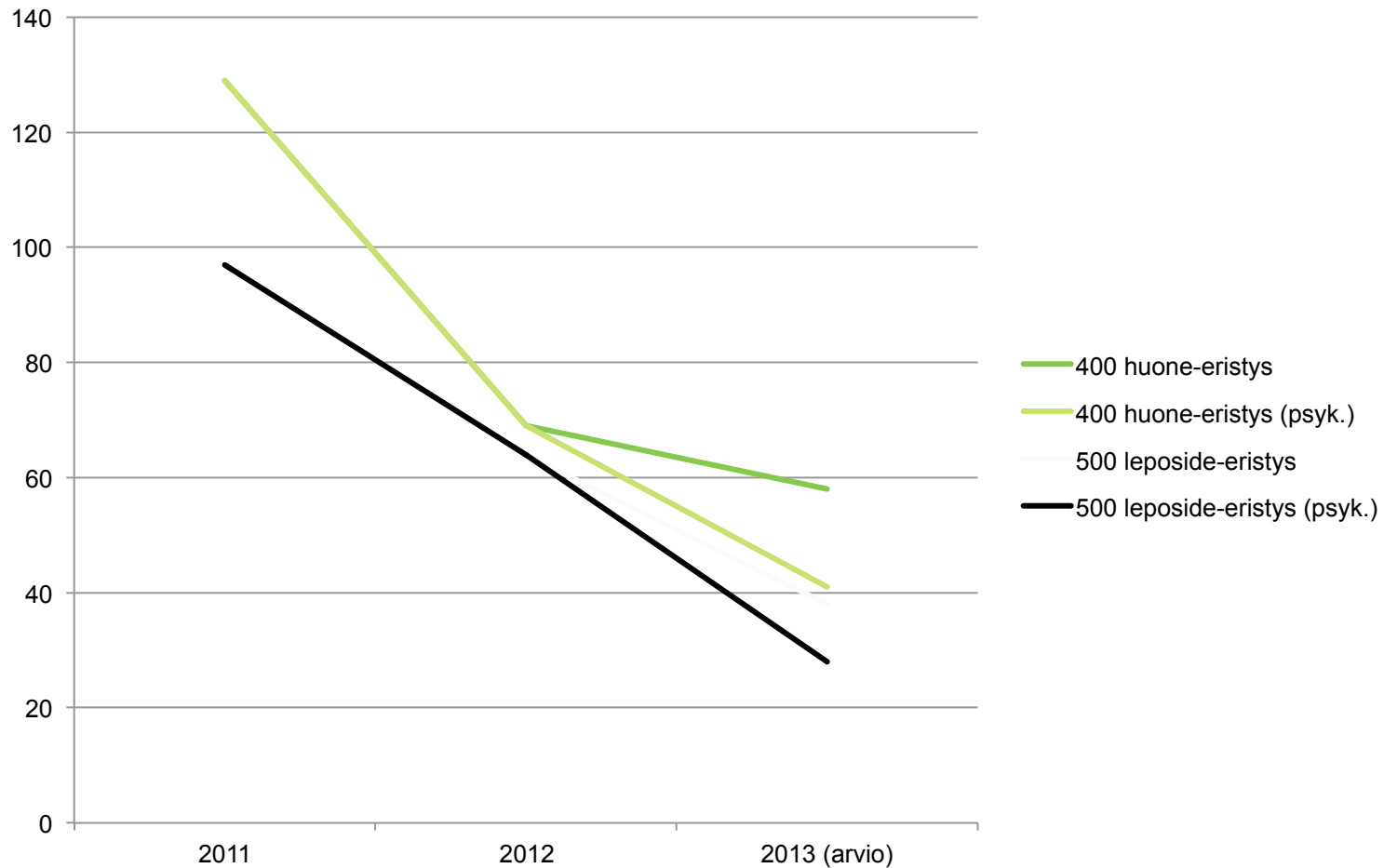

”Mitä ihmettä Jyväskylässä on tehty?”

Hyvältä näyttää...

Ekso

HS

Pöytäkirjatoimitus
hs.pöytäkirja@hs.fi +358 9 122 2532
Kotimaatoimitus
hs.kotimaa@hs.fi +358 9 122 7575

	Helsinki	Oulu	Utsjoki
Aurinko	↑ 8.41	9.26	11.13
	↓ 15.32	14.43	12.43

A 8 HELSINGIN SANOMAT SUNNUNTAINA 24. MARRASKUUTA 2013

 KOTIMAA

Hoito parani ja rahaa säästyi

Uusi johtaja sai Etelä-Karjalan mielenterveyspalveluihin lisää tehoa muuttamalla tekemisen tapaa

"Julkinen talous romahtaa, jos tuottavuutta ei paranneta", sanoo mielenterveyspalvelujen johtaja Timo Salmisaari.

Jaana Savolainen HS
Lappeenranta

KOKKAS mies pöytä sutia asiakas pieneksi/niä työhuoneessaan Lappeenrantaan Kahilamiesmen- si. Timo Salmisaari johtaa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiriä (EKSOTE) mielenterveys- ja päihdepalveluja.

Julkinen talous on pysähtynyt, ja se uhkaa ensimmäisenä Salmisaaren asiakkaita – mielenterveys- ja päihdepotilaita.

Kriisistä voi Salmisaaren mielestä selvitä parantamalla tuottavuutta. Se ei tarkoita leikkauksia, vaan parempia palveluja.

"Asiakas saa mitä tarvitsee ja työntekijät keskittyvät siihen. Palveluita tehdään prosesseja, joiden jokainen vaihe on miet- ty ja lähtökohtana on asiakas."

MARJA LOPPOLA

samoin tämä

Psykiatrian pakkotoimet vähentyneet hurjasti Satakunnassa | Yle Uutiset | yle.fi

8.9.2014 9.27

Terveys 4.9.2014 klo 5:58 | päivitetty 4.9.2014 klo 5:58

Psykiatrian pakkotoimet vähentyneet hurjasti Satakunnassa

Satakunnassa pakkotoimien määrä psykiatrisessa hoidossa on lähes puolittunut. Hoitajia koulutetaan muun muassa rauhalliseen käytökseen.

Kuva: Trond H. Trosdahl / Lehtikuva

Pakkotoimien määrää on saatu vähennettyä psykiatrisessa hoidossa Satakunnassa. Niihin joudutaan turvautumaan huomattavasti aiempaa harvemmin.

Kehitys on aikaansaatu työntekijöiden lisäkoulutuksella ja työntekijöiden selkeällä roolituksella. Pakkotoimi tarkoittaa potilaan itsemääräämisoikeuden rajoittamista. Keinoja

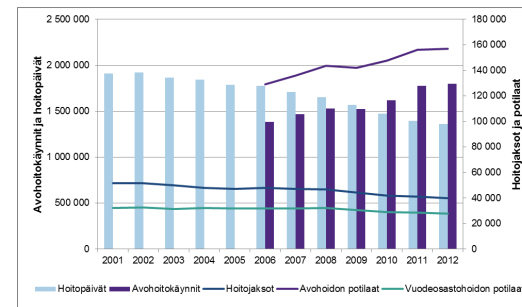
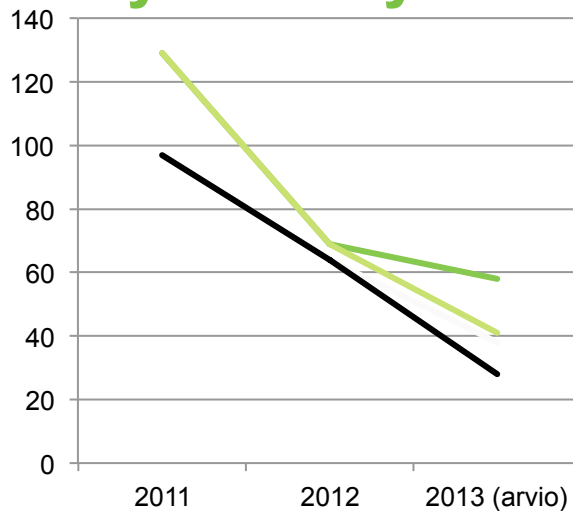

YHTEENVETO: PSYKIATRISEN SAIRAALAN JA PAKON KÄYTTÖ SUOMESSA vv. 2004 - 2012

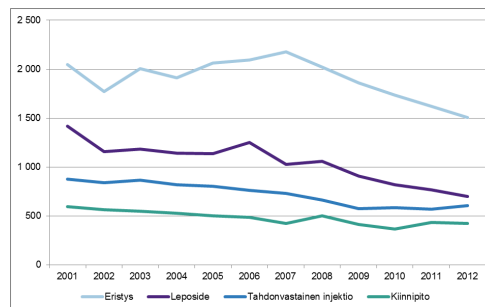
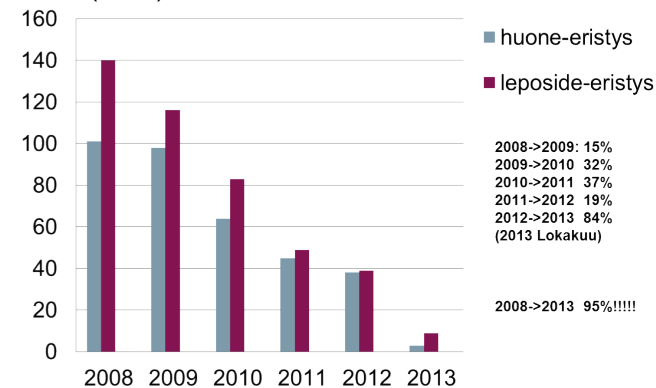
- Psykiatrisessa sairaalahoidossa vuosittain noin 600 henkilöä 100 000 asukkaasta, v. 2012 hoidettiin 27 700 potilasta
- Hoitojaksoja 48 000 – 40 000, määrä vähenee
- Hoitopäivät vähentyneet 1,85 miljoonasta 1,398 miljoonaan
- Tahdosta riippumattomalla lähetteellä (M1 lähete) hoitoon tulleiden potilaiden määrä on laskenut vuodesta 2006 lähtien 22 prosentilla, uusista potilaista kolmasosa tulee edelleen psykiatriseen erikoissairaanhoidon tahdosta riippumatta.
- Tahdosta riippumattomassa hoidossa alle 10 000 ihmistä vuosittain, 8 211 v. 2012, uusintapäätös hoidon jatkamisesta tehtiin noin 1 000 potilaan kohdalla
- Pakkotoimien kohteena alle 3 000 potilasta, 2 610 v. 2010, vähenee
- Vuoden viimeisen päivän potilaslaskennan mukaan psykiatrisissa sairaaloissa oli 3 403 potilasta, määrä vähenee. Yhtäjaksoisesti yli 2 vuotta 376 ja vähintään 15 vuotta 55 potilasta
- [Psykiatrian tilastoraportti 2012](#)

Erittäin merkittävä kehitys on käynnissä!

8.9.2014 9:27

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

www.thl.fi/mielijapaihde

KIITOS!

juha.moring@thl.fi

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

